

Skidialogi

”Kuuntele, älä luo ratkaisuja etukäteen.”

Skidialogi on Lahdessa kehitetty, Erätauko-keskusteluun pohjautuva rakentavan keskustelun malli, joka kutsuu lapset ja nuoret sekä heidän parissaan toimivat aikuiset käymään yhteistä keskustelua viihtyisämmästä kouluarjesta, vapaa-ajasta, ystävyydestä, yhteiskunnallisista ilmiöistä, tulevaisuudesta – eli siis kaikista niistä teemoista, jotka meitä tällä hetkellä puhututtavat!

Skidialogin järjestäminen on yksi helppo tapa mahdollistaa lasten ja nuorten äänen kuuluminen. Yhteisessä keskustelussa myös aikuisten on helpompi avata mukana oleville nuoremmille osallistujille omia ajatuksiaan keskustelussa olevasta aiheesta. Erilaiset näkökulmat, kokemusten sanoittaminen sekä yhteinen ajattelu voivat lopulta johtaa oivalluksiin, jotka olisivat ilman yhteistä keskustelua saattaneet helposti jäädä piiloon.

Skidialogin tavoitteena ei ole tehdä päätöksiä, mutta se lisää yhteistä ymmärrystä ja antaa mahdollisuuden tutustua erilaisiin näkökulmiin rauhassa, mikä edistää parempaa päätöksentekoa ja toiminnan suunnittelua.

”Skidialogi oli hieno kokemus sekä meille aikuisille että lapsille. Rakentavaa lämmينhenkistä keskustelua ja toista kunnioittavaa kohtaamista.”

Kun päätetään järjestää Skidialogi, on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että keskusteluun saadaan mukaan monenlaisia näkökulmia ja osallistuminen mahdollistetaan kaikille – tämä koskee niin osallistuvia lapsia ja nuoria kuin mukaan kutsuttavia aikuisiakin. Oman henkilöstön lisäksi keskusteluun voi kutsua mukaan erilaisia asiantuntijoita, hanketyöntekijöitä, päättäjiä tai järjestöjen ja yhdistysten edustajia.

Skidialogi onnistuu leikki-ikäisistä lapsista aina peruskoulun ylimmillä luokilla olevien nuorten kanssa. Keskustelun suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon osallistuvien lasten ja nuorten ikä sekä pyritään kaikki osallistujat huomioiden mahdollisimman tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen keskustelutilaisuuden toteutukseen.

”Skidialogia saavat käyttää kaikki, jotka haluavat osallistaa lapsia ja nuoria sekä kuulla heitä aikuisten kanssa yhdessä käytävässä yhteisessä keskustelussa.”

Ennen Skidialogin käyttöönottoa on suositeltavaa tutustua Erätauko-säätiön Erätauko-keskusteluun ja osallistua Erätauko-ohjaajan koulutukseen.

- **Tutustu Erätaukoon:**
www.eratauko.fi/mika-eratauko/
- **Tutustu Skidialogiin:**
www.lahti.fi/skidialogi
- **Jaa kokemuksesi järjestämästäsi Skidialogista raportointilomakkeella:**
<https://forms.gle/MDKKQuKSSvtxoWRJ6>

ERÄTAUKO

Skidialogin kaava

Tervetuloa & tavoitteet

Kerrotaan mikä on Skidialogi ja mitä sillä tavoitellaan.

Esitellään käytävän keskustelun aihe ja tausta.

Keskustelun pelisäännöt

Käydään yhdessä läpi [Skidialogin pelisäännöt](#). Voidaan valita myös [kuvalliset pelisäännöt](#) tai vain osa niistä, joihin keskustelussa halutaan erityisesti keskittyä.

Esittäytyminen & virittäytyminen yhteiseen keskusteluun

Jokainen osallistuja kertoo oman etunimensä. Esittäytymisen yhteydessä osallistajat kertovat lyhyesti vastauksensa keskusteluun virittävään kysymykseen. Virittäytymisen voi toteuttaa myös toiminnallisesti tai kuvakortteja hyödyntämällä.

Pariporina

Pariporinassa tavoitteena on jakaa keskustelun aiheeseen liittyvät omat pääällimmäiset ajatukset ja kokemukset käsiteltävästä aiheesta. Pariporinassa osallistuja pääsee harjoittelemaan kokemuspuhetta. Omat ajatukset on helpompi sanoa ensin vieruskaverille ennen yhteistä keskustelua.

Yhteinen dialogi

Yhteinen keskustelu aloitetaan kuulemalla, minkälaisia asioita käydyissä pariporinoissa nousi esille. Keskustelua syvennetään keskustelunohjaajan avulla. Myös apukysymykset auttavat pääsemään aiheessa syvemmälle - yhteinen ymmärrys lisääntyy, kun opitaan käsiteltävästä aiheesta, itsestä ja toisista. Erilaisten näkökulmien, kokemusten sanoittaminen ja yhteinen ajattelu voivat parhaimmillaan johtaa oivalluksiin, jotka olisivat ilman yhteistä keskustelua saattaneet jäädä piiloon.

Pariporina

Toisessa pariporinassa keskustelua voidaan rauhoittaa, pohdinnalle voidaan antaa aikaa tai keskustelulle voidaan antaa uusi suunta tarkastelemalla käsiteltävää aihetta uudesta näkökulmasta. Toisessa pariporinassa paria voidaan vaihtaa, jolloin pääällimmäiset ajatukset pääsee vaihtamaan uuden ihmisen kanssa.

Yhteinen dialogi

Keskustelua syvennetään entisestään jatkamalla yhteistä keskustelua. Pariporinoissa esiin nousseet asiat tuodaan yhteiseen keskusteluun ja apukysymysten sekä ohjaajan ohjauskeinoja hyödyntämällä keskustelua saadaan syvennettyä.

Oivallukset

Keskustelun päätteeksi jokainen osallistuja kirjoittaa oman oivalluksensa. Oivallus on asia, ajatus tai kysymys, joka osallistujalle tulee mieleen, kun hän ajattelee juuri käytyä keskustelua - joko keskustelussa käsiteltävää aihetta tai tapaa käydä keskustelua. Korostetaan, että ei ole olemassa oikeaa tai väärää oivallusta. Osallistujien ikä huomioiden oivallus voidaan antaa myös suullisesti, piirtämällä tai jollain toiminnallisella tavalla.

Lopetus

Keskustelun ohjaajan on hyvä vielä koota yhteen keskustelussa nousseita asioita. On myös tärkeää kertoa, kuinka tästä eteenpäin. Lopuksi keskustelijoita kiitetään yhteisestä keskusteluhetkestä. Voit myös kysyä, minkälainen fiilis heille jäi.

Osaaminen, toivo, tulevaisuus -skidialogi

Tervetuloa & tavoitteet (3 min)

Tervetuloa Skidialogiin! Tänään tämän keskustelumme tavoitteena on pysähtyä yhdessä pohtimaan suomalaista koulua nyt ja tulevaisuudessa. Skidialogissa keskitymme kuuntelemaan toisiamme ja sitä kautta vahvistamme yhteistä ymmärrystä. Tässä keskustelussa jokainen saa vapaasti kertoa omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan siitä, mikä rooli osaamisella ja koulutuksella on lasten ja nuorten toiveikkaan tulevaisuuden rakentamisessa. Meillä kaikilla saa olla erilaisia ajatuksia ja kokemuksia, mutta ne ovat kaikki yhtä arvokkaita.

Pelisäännöt (2 min)

Käydään yhdessä läpi [Skidialogin pelisäännöt](#) / [Skidialogin kuvalliset pelisäännöt](#), joiden avulla käymme tätä keskustelua. Voimmeko sitoutua näihin sääntöihin?

Esittäytyminen & virittäytyminen yhteiseen keskusteluun (5 min)

Virittäydytään keskusteluun. Kerro oma etunimesi ja sen lisäksi kerro lyhyesti, **minkä uuden asian olet viimeksi oppinut koulussa.**

Pariporina (2 min)

Syksyllä tehdyn kyselyn mukaan monia aikuisia huolestuttaa se, että lasten ja nuorten oppimistulokset ovat heikentyneet, oppilailta ei vaadita koulussa tarpeeksi ja koulutuksesta on vähennetty rahoitusta. Aloitetaan keskustelumme pariporinalla. Kerro parillesi tai kolmen hengen ryhmässä, **millä tavalla nämä huolet näkyvät sinun kouluarjessasi?**

Yhteinen dialogi (10 min)

Nyt on aika siirtyä keskustelemaan yhdessä. Kuka haluaa aloittaa ja kertoa, mistä juttelitte pariporinassa. **Näkyvätkö aikuisten huolet kouluarjessanne?**

Apukysymyksiä:

Mistä asioista sinä olet huolissasi?

Mitkä asiat ovat koulussa / oppimisessa ilon aiheita?

Miksi oppiminen on tärkeää / ei tärkeää?

Pariporina (2 min)

Kyselyn mukaan koulut ovat vastaajien mielestään tärkeimpiä paikkoja, jotka auttavat lapsia ja nuoria kohti parempaa tulevaisuutta. He ajattelivat, että oppiminen ja koulutus vahvistavat lasten ja nuorten osallisuutta, vähentää yksinäisyyttä ja auttaa jokaista löytämään oman polkunsu. Koulutusta pidettiin myös kaikkein tärkeimpänä asiana, josta kannattaa pitää huolta Suomessa. Pohdi taas hetki parisi kanssa tai kolmen hengen ryhmässä, **mikä rooli koululla on lasten ja nuorten tulevaisuuden rakentamisessa. Kerro, mitä koulu merkitsee sinulle nyt ja kuinka se rakentaa sinun tulevaisuuttasi?**

Yhteinen dialogi (10 min)

Jatketaan yhteistä keskusteluumme ja kuunnellaan, minkälaisia asioita pariporinoissa nousi esille. Kuka haluaa aloittaa ja kertoa, **mikä merkitys koululla on arjessanne?**

Apukysymyksiä:

Miksi oman osaamisen kehittäminen / oppiminen / koulussa käyminen on tärkeää?

Mikä on koulun tärkein tehtävä?

Minkälaisia tulevaisuudessa tarvittavia taitoja olet saanut koulusta / mitä taitoja sinun täytyy vielä oppia?

Oivallukset (10 min)

Kirjoita nyt oivalluskorttiisi oma oivalluksesi käymästämme keskustelusta. Oivallus voi olla asia, joka sinulle tulee ensimmäisenä mieleen, kun ajattelet juuri käytyä keskustelua. Se voi liittyä keskustelun aiheeseen tai tapaan käydä keskustelua.

Lopetus (1 min)

Lyhyt yhteenveto keskustelusta, kiitos ja hei!